hvor den afgørelse, der er truffet som svar på klagen, blev meddelt den pågældende.

2. Udvælgelseskomiteen har vidtgående skønsmæssige beføjelser, og Domstolen kan ikke efterprøve grundlaget for udvælgelseskomiteernes skønsmæssige beslutninger. Udvælgelseskomiteen skal imidlertid træffe sine beslutninger på grundlag af objektive kriterier, som alle ansøgerne skal have kendskab til, og skal begrunde sin beslutning i fornødent omfang. Derfor bestemmes det i artikel 1, stk. 1, litra e), i vedtægtens bilag III, at ansættelsesmyndighedens meddelelse om udvælgelsesprøver, såfremt der er tale om en udvælgelse på grundlag af prøver, blandt andet skal angive prøvernes karakter og vurderingen af dem.

3. På grund af den betydning, som ansættelsen på grundlag af en udvælgelsesprøve har for tjenestemændenes senere karriere, må det nøje påses, at der anvendes objektive og ensartede kriterier for alle deltagerne i udvælgelsesprøven. Følgelig må alle ansøgerne med rette kunne forvente, at de prøver, der afholdes samtidig, men på forskellige steder, er helt identiske, og at alle ansøgere skal modtage udtrykkelig og præcis oplysning om resultatet af prøverne. Når det ikke er muligt, gennem en gentagelse af prøverne, at afhjælpe fejl eller mangler i forbindelse med afholdelsen af en udvælgelsesprøve, og der således ikke findes andre alternativer end at bringe en korrigerende faktor i anvendelse ved bedømmelsen af prøverne, bør dette ske uden nogen form for tvetydigheder; endvidere har deltagerne krav på at blive informeret om de anvendte kriterier.

4. I et tilfælde, hvor Domstolen annullerer den beslutning, hvorved en udvælgelseskomité ved en generel udvælgelsesprøve, afholdt med henblik på oprettelse af en ansættelsesreserve, har afslået at optage en ansøger på en reserveliste, vil den pågældendes rettigheder være tilstrækkeligt beskyttet, såfremt udvælgelseskomiteen og ansættelsesmyndigheden tager deres beslutninger op til fornyet overvejelse og søger en rimelig løsning på sagen, uden at det er nødvendigt at omstøde resultatet af udvælgelsesprøven som helhed eller at annullere de udnævnelser, som er foretaget på grundlag heraf.

I sag 144/82

ARMELLE DETTI, boende 2, rue Louis-XIV, Luxembourg, ved advokat Victor Biel, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg på dennes kontor, 18a, rue des Glacis,

sagsøger,

mod

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL, ved François Xavier Zwickert, direktør for administrationen, som befuldmægtiget, bistået af advokat

Alex Bonn, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg på dennes kontor, 22, Côte d'Eich,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om annullation af beslutningen truffet af udvælgelsesprøve CJ 49/79 om ikke at optage sagsøgeren på den ved udvælgelsesprøven oprettede reserveliste over sekretærer med stenografi og maskinskrivning i kategori C 3/C 2 samt påstand om, at sagsøgeren får tildelt en stilling i kategori C 3/C 2 med virkning fra den dato, hvor hun blev udnævnt som maskinskriver,

har

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af afdelingsformanden P. Pescatore, dommerne O. Due og K. Bahlmann,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder samt parternes anbringender og argumenter kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

Sagsøgeren var fra 4. september 1979 til 31. oktober 1981 ansat ved Domstolen som hjælpeansat maskinskriver, først i kategori C, gruppe VII, 2. løntrin, og dernæst i kategori C, gruppe VI, 1. løntrin. Da hun ikke var tilfreds med stillingen som hjælpeansat maskinskriver, fratrådte hun den 31. oktober 1980. Senere ansøgte hun om at deltage i den generelle udvælgelsesprøve CJ 49/79, som blev afholdt med henblik på oprettelse af en reserveliste over franskprogede sekretærer med stenografi og maskinskrivning og franskprogede maskinskrivere. Udvælgelsesprøverne fandt sted samtidig i Bruxelles og i Luxembourg. Det fremgår af en beslutning, truffet af Domstolens præsident den 11. februar

1982, som ikke bestrides på dette punkt, at man ikke havde fulgt helt den samme fremgangsmåde i Bruxelles og Luxembourg, idet »de ansøgere, som deltog i stenografiprøven i Luxembourg, kun havde fået dikteret en del af teksten til stenografiprøven, mens de ansøgere, der var indkaldt til at aflægge prøven i Bruxelles, havde fået dikteret hele teksten«. I Bruxelles var teksten (ialt 240 ord på 3 minutter) blevet dikteret med overskriften (som udgjorde 11 ord), mens overskriften var udeladt i Luxembourg. Følgelig havde ansøgerne i Luxembourg haft længere tid til opgaven end dem, der havde deltaget i prøven i Bruxelles. For at afbøde dette besluttede udvælgelseskomiteen at bedømme prøverne i Luxembourg noget strengere ved at trække nogle points fra de resultater, ansøgerne havde opnået.

Sagsøgeren deltog i udvælgelsesprøven i Luxembourg og opnåede 19,5 ud af 40 points. Hun manglede derfor et halvt point for at kunne blive optaget på den egnethedsliste over sekretærer med stenografi og maskinskrivning i stillingsgruppe C 3/C 2, som blev oprettet på grundlag af udvælgelsesprøven. Den 12. december 1980 afgav udvælgelseskomiteen sin endelige rapport, hvori sagsøgeren efter det af sagsøgte oplyste var optaget på egnethedslisten over maskinskrivere i stillingsgruppe C 5/C 4.

Ved skrivelse af 27. januar 1981 underrettede direktøren for Domstolens administration sagsøgeren om, at hun var optaget på den reserveliste, der var oprettet på grundlag af udvælgelsesprøven, uden dog at præcisere, om det drejede sig om listen for sekretærer med stenografi og maskinskrivning eller listen for maskinskrivere. Sagsøgeren gør gældende, at hun ikke på noget tidspunkt har modtaget officiel meddelelse om resultatet af udvælgelsesprøven, og at hun følgelig — i hvert fald i juli 1981 — med føje kunne antage, at hun havde bestået stenografiprøven og dermed var optaget på reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning. Sagsøgte har heroverfor anført, at sagsøgeren i hvert fald senest i april 1981 vidste, at hun ikke havde bestået stenografiprøven og følgelig kun var optaget på reservelisten over maskinskrivere. Hun blev informeret herom under en telefonsamtale den 8. april 1981, som direktøren for administrationen bekræftede ved skrivelse af 23. april 1981. Heri tilbød Domstolen fra den 16. juni 1981 sagsøgeren en stilling som midlertidig ansat franskproget maskinskriver i lønklasse C 4, uden at resultaterne af udvælgelsesprøven CJ 49/79 udtrykkeligt var nævnt i skrivelsen. Den 29. april 1981 accepterede sagsøgeren ansættelsestilbudet og beklædte fra den 1. juli 1981 nævnte stilling i lønklasse C 4, 3. løntrin.

Den 21. juli 1981 offentliggjordes en meddelelse om ledig stilling nr. CJ 107/81 for en franskproget maskinskriver i stillingsgruppe C 5/C 4. Sagsøgeren ansøgte herom den 22. juli 1981 og blev den 11. august 1981 udnævnt som tjenestemand på prøve i lønklasse C 4 med virkning fra 1. august 1981.

I august 1981 tilsendte sagsøgeren Domstolens justitssekretær et memorandum, dateret den 19. juli 1981, som sagsøgte imidlertid hævder er skrevet efter sagsøgerens udnævnelse den 11. august 1981. Sagsøgeren erkender, at det kunne have været dateret den 18. august 1981. I dette memorandum gjorde sagsø-

geren indsigelse mod de karakterer, som udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 havde tildelt hende, og anmodede om en fornyet bedømmelse af sin opgave ved stenografiprøven.

Til støtte herfor gjorde hun gældende, at udvælgelseskomiteen kan have begået en fejl. Direktøren for administrationen, Zwickert, anmodede herefter medlemmerne af udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 om en supplerende rapport. Den 25. september 1981 tilsendte udvælgelseskomiteens medlemmer direktøren for administrationen en rapport vedrørende den under udvælgelsesprøven fulgte procedure, hvori udvælgelseskomiteen konkluderede, at »den ikke ser sig i stand til at tage beslutningen vedrørende frk. Detti op til fornyet behandling«, og at den fandt det »meget vanskeligt mere end ni måneder efter at have afgivet sin endelige rapport atter at skulle udtale sig om en af ansøgerne ved udvælgelsesprøven«. Desuden havde udvælgelseskomiteen allerede — anførtes det i rapporten — ved gennemgangen af opgaverne taget hensyn til de mere fordelagtige vilkår, hvorunder stenografiprøven var blevet afholdt i Luxembourg. Ved memorandum af 14. oktober 1981 informerede Domstolens justitssekretær A. Van Houtte herefter sagsøgeren om konklusionen i denne rapport.

Den 13. oktober 1981, altså dagen før justitissekretærens memorandum, indgav sagsøgeren en ansøgning til ansættelsesmyndigheden i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 1, hvori hun krævede omgørelse af den beslutning af 11. august 1981, hvorved hun blev udnævnt til maskinskriver i lønklasse C 4. Hun gjorde gældende, at hun var berettiget til, med tilbagevirkende kraft fra sin første udnævnelse (den 11. august 1981), at blive udnævnt som sekretær med stenografi og maskinskrivning i lønklasse C 3. Til støtte herfor gjorde hun gældende, at udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 havde begået en fejl i forbindelse med karaktergivningen for stenografiprøven under udvælgelsesprøve CJ 49/79 ved kun at give hende 19,5 ud af 40 points, hvilket medførte, at hun blev udnævnt i en lavere lønklasse end hun havde krav på. Heri anførte hun endvidere, at hun ville anlægge sag og rejse krav om annullation af beslutningen truffet af udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 om ikke at optage hende på egnetshedslisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning. Ved memorandum af 5. november 1981, stilet til ansættelsesmyndigheden, anmodede sagsøgeren ansættelsesmyndigheden om at betragte hendes memorandum af 13. oktober 1981 som en klage, indgivet i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 2, med de samme anbringender og argumenter som angivet i memo'et.

Den 23. oktober 1981 tilsendte personaleudvalget direktøren for administrationen et memorandum, hvori det anførtes, at sagsøgeren efter personaleudvalgets opfattelse var berettiget til at blive underrettet om resultatet af den »anden gennemgang«, der åbenbart var foretaget af udvælgelseskomiteen, og såfremt denne gennemgang havde et for sagsøgeren negativt resultat, at hun var berettiget til »at modtage en begrundet og detaljeret forklaring fra udvælgelseskomiteen vedrørende de kriterier, der var anvendt ved den anden gennemgang af stenografiprøverne«. Indholdet af denne udtalelse fra personaleudvalget meddelte direktøren for administrationen herefter, — i et memorandum af 6. november 1981 — formanden for udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79. I sit svar herpå af 24. november 1981 til direktøren for administrationen forklarede udvælgelseskomiteen atter, hvor-

ledes man havde gennemgået prøverne i forbindelse med udvælgelsesprøve CJ 49/79, og denne gang mere detaljeret end tidligere. Udvælgelseskomiteen oplyste, at den havde bedømt stenografiprøverne for deltagerne i Luxembourg noget strengere for at sikre en ligebehandling af ansøgerne, uanset på hvilket sted udvælgelsesprøven blev afholdt. Med henblik herpå havde udvælgelseskomiteen »tillagt de forskellige mulige typer af fejl forskellig vægt« uden hensyn til de af ansøgerne afleverede opgaver.

Ved beslutning af 11. februar 1982 afviste Domstolens præsident, i sin egenskab af ansættelsesmyndighed, sagsøgerens klage med den begrundelse, at der ganske vist var begået »en rent materiel fejl« ved udvælgelsesprøve 49/79, men at denne fejl »ikke havde haft så skadelige virkninger, at det kunne berøve proceduren dens lovlighed«. Udvælgelseskomiteen havde med rette bedømt opgaverne fra de ansøgere, der havde deltaget i udvælgelsesprøven i Luxembourg, »noget strengere« for at udligne den fordel, de havde haft ved at have noget længere tid til opgaven end de ansøgere, som havde deltaget i prøven i Bruxelles.

Dette var en forsvarlig måde at afbøde følgerne af udvælgelseskomiteens fejl, og den havde ingen urimelige konsekvenser, »eftersom flere af de ansøgere, der havde deltaget i prøven i Luxembourg, i modsætning til sagsøgeren havde bestået stenografiprøven og følgelig var optaget på reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning«.

Ved beslutning af 8. marts 1982 blev sagsøgeren fra 1. februar 1982 udnævnt til tjenestemand på prøve i en stilling som fransksproget maskinskriver i lønklasse C 4.

Ved stævning, indført i Domstolens register den 10. maj 1982, anlagde sagsøgeren nærværende sag, hvorunder hun for det første har nedlagt påstand om annullation af beslutningen truffet af udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 om ikke at optage hende på reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning i kategori C 3/C 2, og for det andet har nedlagt påstand om at få tildelt en stilling i denne lønklasse med tilbagevirkende kraft, subsidiært påstået den beslutning, hvorved hendes klage blev afvist, annulleret.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

»1. Udvælgelseskomiteens beslutning om ikke at optage sagsøgeren på den efter udvælgelsesprøve CJ 49/79 oprettede reserveliste over sekretærer med stenografi og maskinskrivning i kategori C 3/C 2, annulleres.

2. Det statueres, at sagsøgeren er berettiget til en stilling i nævnte kategori med virkning fra den dato, hvor hun blev udnævnt til maskinskriver.

3. Afvisningen af sagsøgerens klage annulleres.

Subsidiært:

4. Før videre foretages i sagen, anordnes der fremlæggelse af udvælgelseskomiteens mødeprotokol, i hvert fald den del af protokollen, der angår stenografiprøven, samt fremlæggelse af den opgave ved stenografiprøven, som sagsøgeren afleverede den dag udvælgelsesprøven blev afholdt.

5. Det bestemmes, at denne prøve underkastes en fornyet bedømmelse af en uafhængig udvælgelseskomité,

udpeget af Domstolen, eller af en person, som er sagkyndig på området.

6. Domstolen tilpligtes at afholde alle sagens omkostninger.«

Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

— »Afvisning.

— Frifindelse.

— Sagsomkostningerne fastsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i procesreglementet«.

III — Parternes anbringender og argumenter

A — Formaliteten

Sagsøgeren har gjort gældende, at sagen bør antages til realitetsbehandling, da alle betingelserne i vedtægtens artikler 90 og 91 er opfyldt. Den er anlagt inden for den i vedtægten fastsatte frist, som først udløb den 12. maj 1982. Da sagsøgeren ikke på noget tidspunkt officielt er blevet underrettet om resultatet af udvælgelsesprøven, men udelukkende har modtaget en mundtlig og uofficiel meddelelse herom, var hun ikke forpligtet til at anlægge sagen eller iværksætte den administrative procedure inden tre måneder efter udvælgelseskomiteens beslutning. Under alle omstændigheder foreligger der en ny og væsentlig faktisk omstændighed, nemlig at udvælgelseskomiteen har erkendt sin egen fejl.

Sagsøgte mener, at sagen bør afvises. For at kunne rejse krav om annullation af udvælgelseskomiteens beslutning, skulle sagsøgeren i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 2, have indbragt en administrativ klage vedrørende det første punkt i påstanden, hvilket ikke er sket. Ansøgningen af 13. oktober, henholdsvis af 5. november 1981, opfylder ganske vist alle de nødvendige betingelser for at kunne betragtes som en klage, men var ikke rettet mod udvælgelseskomiteens beslutning, men derimod mod ansættelsesmyndighedens beslutning af 11. august 1981, hvorved sagsøgeren blev udnævnt til maskinskriver i lønklasse C 4. Følgelig var den administrative klage rettet mod et andet forhold end påstandene i stævningen. Såfremt udvælgelseskomiteens beslutning har nogen betydning for den indgivne klage, er det i henseende til selve grundlaget for klagen, men ikke dens genstand. Klagen af 13. oktober 1981 er derfor, såfremt det forudsættes, at den er rettet mod udvælgelseskomiteens beslutning, for sent indgivet, fordi sagsøgeren fik kendskab til den beslutning, som udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79, havde truffet, senest den 23. april 1981, på hvilket tidspunkt hun modtog det af direktøren for Domstolens administration fremsatte tilbud om ansættelse som maskinskriver i lønklasse C 4, 3. løntrin. Ifølge vedtægtens artikel 90, stk. 2, 2. afsnit, må dette have udløst klagefristen på tre måneder, som følgelig udløb den 23. juli 1981.

Over for sagsøgerens argumenter, at der foreligger en ny og væsentlig faktisk omstændighed, idet udvælgelseskomiteen har erkendt at have begået en fejl, anfører sagsøgte, at det ikke af memorandum'et af 25. september 1981 fremgår, at udvælgelseskomiteen skulle have erkendt dette, og bestrider i øvrigt at der foreligger en ny faktisk omstændighed.

Vedrørende sagsøgerens memorandum af 19. juli 1981 anfører sagsøgte, at det ikke kan anses for en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, eftersom det ikke er stilet til ansættelsesmyndig-

heden og ej heller indeholder nogen udtrykkelige påstande. Selv om det i øvrigt anses for en klage, er det blevet afvist ved det memorandum fra justitssekretæren, som blev tilsendt sagsøgeren den 14. oktober 1981. Søgsmålsfristen løber altså fra dette tidspunkt og udløb følgelig længe før sagsøgeren anlagde sag.

Som følge heraf havde sagsøgerens klage af 13. oktober, henholdsvis 5. november 1981, en anden genstand end det foreliggende søgsmål, eftersom den ikke var rettet mod udvælgelseskomiteens beslutning, men derimod tilsigtede en omgørelse af ansættelsesmyndighedens beslutning af 11. august 1981. Selv den omstændighed, at denne sidste klage kunne betragtes som værende rettet mod udvælgelseskomiteens beslutning, ændrer ikke herved, idet den ikke i sig selv vil kunne betragtes som en klage, eftersom den blev indgivet efter den første klage. Følgelig burde sagsøgeren have anlagt sag.

Til støtte for, at sagen bør afvises, har sagsøgte endvidere henvist til, at sagsøgeren i en skrivelse af 23. april 1981 uden forbehold accepterede stillingen som maskinskriver i stedet for stillingen som sekretær med stenografi og maskinskrivning. Denne accept må forstås som et afkald på at anfægte udvælgelseskomiteens beslutning, og indebærer følgelig et samtykke. Dette gælder også det tilfælde, hvor sagsøgeren — stadig uden forbehold — accepterede denne stilling ved udnævnelsen den 11. august 1981.

Hvad angår sagsøgerens påstand om, at hun med tilbagevirkende kraft tildeles en stilling i kategori C 3/C 2, må disse påstande afvises fra realitetsbehandling, eftersom sagsøgeren ikke har rejst krav om annullation af beslutningen om hendes udnævnelse af 11. august 1981, hvorfor denne beslutning ikke kan omgøres. Sagsøgeren har ganske vist den 13. oktober 1981 krævet beslutningen omgjort og forlangt ændret placering, men har i denne sag udelukkende nedlagt påstand om annullation af udvælgelseskomiteens beslutning.

Sagsøgeren bestrider, at den administrative klage og stævningen i den foreliggende sag har forskellig genstand. Ved at rejse krav om omgørelse af beslutningen vedrørende udnævnelsen i lønklasse C 4 har sagsøgeren dermed også, ganske vist stiltiende, anfægtet den af udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 trufne beslutning. Domstolen har i flere afgørelser statueret, at hensynet til en effektiv forvaltning tilsiger, at forvaltningen ikke bør holde sig strengt til ordlyden af ansøgninger og klager, men bør udfinde det konkrete formål med disse. Ved at støtte sit krav om en højere stilling på udvælgelseskomiteens fejl, har sagsøgeren samtidig krævet udvælgelseskomiteens rapport ændret. Desuden har ansøgeren anmodet ansættelsesmyndigheden om »at drage alle de fornødne retlige konsekvenser« af udvælgelseskomiteens fejl.

Hvad angår spørgsmålet, om sagen er for sent anlagt, bestrider sagsøgeren, at fristerne skulle løbe allerede fra den 23. april 1983, og henviser herved til, at skrivelsen fra Domstolens administration af 23. april overhovedet ikke nævnte noget om, at hun ikke var optaget på reservelisten som sekretær med stenografi og maskinskrivning. Under alle omstændigheder er der tale om en ny faktisk

omstændighed, som i begyndelsen var ukendt for sagsøgeren, og som hun først fik kendskab til ved udvælgelseskomiteens skrivelse af 25. september 1981, der blev meddelt hende ved justitssekretærens memorandum af 14. oktober 1981. Sagsøgeren anfører, at udvælgelseskomiteens medlemmer i denne skrivelse erkendte at have begået en fejl — om end den udtrykte dette »i diplomatiske vendinger« — hvilket bekræftes af beskrivelsen af sagens faktiske omstændigheder i den af Domstolens præsident trufne beslutning. Ordlyden af denne beslutning viser i hvert fald klart, hvad der var formålet med klagen, således som det også fremgår af stævningen og de heri nedlagte påstande, nemlig en annullation af den af udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 trufne beslutning om ikke at optage sagsøgeren på reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning i kategori C 3/C 2. Efter sagsøgerens opfattelse var hendes memorandum af 19. juli 1981 ikke nogen klage og kunne altså ikke udløse de i vedtægten fastsatte frister. Sagsøgeren tager også til genmæle over for argumentet om, at hendes accept skulle kunne fortolkes som et afkald og et samtykke fra hendes side, og gør til støtte derfor gældende, at hun helt indtil juli 1981 havde god grund til at antage, at hun var optaget på reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning og ikke havde kendskab til den fejl, udvælgelseskomiteen havde begået.

Sagsøgeren erkender, at hun ikke udtrykkeligt har nedlagt påstand om annullation af sin første udnævnelse, men mener at have nedlagt en påstand, der i sin virkning svarer hertil, nemlig en udnævnelse i kategori C 3/C 2, hvilket må være ensbetydende med en annullation af den første udnævnelse. Sagsøgeren fastholder, at der består en indbyrdes sammenhæng mellem de to beslutninger i den forstand, at optagelsen af sagsøgeren på reservelisten over sekretærer i kategori C 3/C 2 var en nødvendig følge af udvælgelseskomiteens fejl, i hvert fald ud fra princippet om beskyttelse af tjenestemændenes berettigede forventning over for administrationen. Da stævningen har samme genstand som klagen, og da stævningen blev rettidigt indgivet, må sagen efter sagsøgerens opfattelse antages til realitetsbehandling.

B — Realiteten

Sagsøgerens første anbringende er, at der foreligger en proceduremangel som følge af, at udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 begik den fejl at undlade at diktere overskriften til den stenografiprøve, som blev afholdt i Luxembourg, hvilket er indrømmet af udvælgelseskomiteen, og hvilket også Domstolens præsident erkendte i sin beslutning af 11. februar 1982. Anbringendet er altså rettet mod nævnte proceduremangel, som ikke beror på udvælgelseskomiteens skønsmæssige afgørelse, men på en faktisk fejl. På trods heraf tillader udvælgelseskomiteen sig at betragte det som en fejl fra sagsøgerens side, at denne ikke har gengivet overskriften til den tekst, som blev dikteret ved stenografiprøven.

Sagsøgerens andet anbringende er, at udvælgelseskomiteen ikke var berettiget til at opgive de forud fastsatte kriterier for at »udligne fordelene« for de ansøgere, der deltog i prøven i Luxembourg. Ved at ændre kriterierne for rettelse af prøverne med det formål at afhjælpe ovennævnte fejl, har udvælgelseskomiteen tilsidesat de tidligere fastsatte kriterier. En sådan fremgangsmåde er i strid med vedtægtens bilag III, artikel 1, litra e), ifølge hvilken udvælgelseskomiteen skal fastsætte karaktergivningen på forhånd og ikke senere kan ændre denne under

gennemgangen af prøverne. Desuden har den noget strengere bedømmelse af de tekster, der blev dikteret i Luxembourg, ført til et forkert resultat. Den omstændighed, at flere af de øvrige ansøgere, som deltog i prøven i Luxembourg, bestod den, er ikke tilstrækkelig bevis for, at »udligningen af fordelen« blev foretaget efter logiske og rimelige kriterier, i det mindste i forhold til sagsøgeren. Da udvælgelseskomiteen altså ikke har anvendt de kriterier, som den havde fastsat for prøven, har udvælgelsesprøven fået et forkert resultat, i hvert fald i forhold til sagsøgeren, hvorfor udvælgelseskomiteens beslutning om ikke at optage sagsøgeren på reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning må annulleres, og hvorfor Domstolen må statuere, at sagsøgeren må betragtes som havende bestået stenografiprøven. Subsidiært bør sagsøgerens besvarelse af prøven underkastes en fornyet bedømmelse af en neutral udvælgelseskomité.

Sagsøgerens tredje anbringende er, at der er handlet i strid med princippet om beskyttelsen af den berettigede forventning, hvilket allerede fremgår af de to første anbringender. Ved ikke at give sagsøgeren præcis besked om, hvorvidt hun var optaget på reservelisten over sekretærer med maskinskrivning eller på reservelisten over maskinskrivere, har sagsøgte hos sagsøgeren skabt »et begrundet håb og forvisning om et bestemt karriereforløb«, som det ikke er tilladt efterfølgende at tilintetgøre. Dette er en administrativ fejl, som i det mindste kan påføre ansættelsesmyndigheden erstatningspligt. Enhver ansøger ved en sådan udvælgelsesprøve har i hvert fald krav på, at udvælgelseskomiteen ikke gør sig skyldig i en fejl, som den bagefter vælter over på ansøgeren selv.

Endelig har sagsøgeren nedlagt påstand om, at sagsøgte i medfør af procesreglementets artikel 45, stk. 3, tilpligtes at tilsende sagsøgeren udvælgelseskomiteens rapport vedrørende udvælgelsesprøve CJ 49/79 og hendes opgave ved stenografiprøven, for at give hende mulighed for at fremlægge bevis for sine anbringender.

Sagsøgte har heroverfor anført, at Domstolen ikke har mulighed for at behandle det første anbringende, fordi den beslutning fra udvælgelseskomiteen, som sagsøgeren har påstået annulleret, beror på udvælgelseskomiteens skønsmæssige afgørelse og derfor ikke kan efterprøves af ansættelsesmyndigheden. Følgelig kan den ej heller underkastes en retslig prøvelse ved Domstolen, da Domstolen kun er kompetent til at efterprøve lovligheden af den anvendte procedure.

Desuden bestrider sagsøgte, at udvælgelseskomiteens medlemmer skulle have erkendt at have begået en faktisk fejl eller en »fejl ved karaktergivningen«. I sine skrivelser til direktøren for administrationen forklarede udvælgelseskomiteen blot forløbet af prøverne i Bruxelles og Luxembourg. Ganske vist var der forskel i diktatet ved stenografiprøven i Bruxelles og i Luxembourg, men udvælgelseskomiteen havde sikret en ligebehandling af ansøgerne ved at korrigere resultatet af prøverne gennem en »udligning af fordelene«. At dette var en rimelig procedure for karaktergivningen bekræftes af den omstændighed, at flere andre af de ansøgere, der deltog i prøven i Luxembourg, bestod.

Vedrørende sagsøgerens andet anbringende om, at de tidligere vedtagne kriterier skulle være tilsidesat, anfører sagsøgte, at sagsøgeren er ude af stand til at føre bevis herfor. Udvælgelseskomiteen har fastsat kriterierne for bedømmelsen af prøverne og har fulgt dem nøje

ved vurderingen af de forskellige prøver. I øvrigt er det ikke rigtigt, som sagsøgeren har indvendt, at en udvælgelseskomité ikke kan tage de tidligere vedtagne kriterier op til fornyet overvejelse.

Vedrørende sagsøgerens tredje anbringende om krænkelse af princippet om beskyttelsen af den berettigede forventning, har sagsøgte gjort gældende, at dette anbringende hverken støttes af betingelserne i meddelelsen om udvælgelsesprøven eller i de nærmere omstændigheder i forbindelse med udvælgelsesprøvens afholdelse. Da der således ikke findes fornødent grundlag for det første og andet anbringende, er også det tredje anbringende grundløst.

Endvidere tilbageviser sagsøgte det af sagsøgeren fremsendte krav om fremlæggelse af udvælgelseskomiteens mødeprotokol for udvælgelsesprøve CJ 49/79. Sagsøgte henviser herved til, at de relevante omstændigheder i sagen er tilstrækkeligt oplyst i udvælgelseskomiteens skrivelser til direktøren for administrationen. Skal mødeprotokollen fremlægges, vil dette i øvrigt ikke kunne undgå at afsløre en række oplysninger vedrørende personer, som ikke er impliceret i sagen.

Endelig anføres det, at sagsøgerens påstand om at få tildelt en stillig som sekretær med stenografi og maskinskrivning i lønklasse C 3/C 2 med tilbagevirkende kraft åbenbart overskrider den Domstolen tilkommende kompetence til at efterprøve retsakter lovlighed.

Sammenfattende har sagsøgte nedlagt påstand om frifindelse.

C — *Sagens omkostninger*

Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at sagsøgte under alle omstændigheder tilpligtes at betale sagens omkostninger, da det er sagsøgte, der gennem sin »noget besynderlige adfærd« er skyld i tvisten, og da det ikke er muligt at påvise nogen fejl hos sagsøgeren. *Sagsøgte* har heroverfor anført, at der ikke findes noget grundlag for at fravige procesreglementets artikel 70 til fordel for sagsøgeren.

IV — Mundtlig forhandling

Der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 24. marts 1983 af sagsøgeren ved advokat Victor Biel, og af De europæiske Fællesskabers Domstol ved advokat Alex Bonn.

Vedrørende spørgsmålet, hvorvidt der — som en slags »udligning af fordelene« — blev trukket 11 points fra de resultater, som deltagerne i udvælgelsesprøven i Luxembourg havde opnået, som følge af, at overskriften til stenografiprøven var blevet udeladt, har sagsøgtes befuldmægtigede efter anmodning fra den refererende dommer forklaret, at han har vanskeligt ved at forestille sig, hvordan udvælgelseskomiteen i praksis har foretaget denne udligning. Det fremgår imidlertid af administrationens forklaringer, som navnlig har grundlag i udvælgelseskomiteens skrivelse af 24. november 1981 til direktøren for administrationen, at udvælgelseskomiteen er gået frem på følgende måde:

»Ved udfærdigelsen af de i rapporten indeholdte bedømmelser er der taget hensyn til, at de ansøgere, som aflagde prøverne i Luxembourg, ikke har skullet medtage overskriften ved stenografiprøven (som udgjorde 11 ord), men alligevel havde samme tid til deres rådighed som ansøgerne i Bruxelles; udvælgelseskomiteen har ikke givet disse ansøgere noget strafpoint som følge af denne undladelse, men har bedømt deres prøve noget strengere for at sikre en ligebehandling af alle ansøgerne, uanset på hvilket sted udvælgelsesprøven er afholdt«.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 30. juni 1983.

Præmisser

1 Ved stævning, indleveret til Domstolens justitskontor den 10. maj 1982, har Armelle Detti, tjenestemand i lønklasse C 4 ved De europæiske Fællesskabers Domstol, anlagt sag, principalt med påstand om annullation af den af udvælgelseskomiteen for den generelle udvælgelsesprøve CJ 49/79 trufne beslutning om ikke at optage sagsøgeren på reservelisten over franskprogede sekretærer med stenografi og maskinskrivning i kategori C 3/C 2.

2 I 1980 deltog sagsøgeren i Luxembourg i prøverne i forbindelse med nævnte udvælgelsesprøve, som blev afholdt samtidig i Bruxelles og i Luxembourg.

3 I Bruxelles blev stenografiprøven dikteret inkl. overskriften (elleve ord), men i Luxembourg uden overskriften.

4 Da dette efter udvælgelseskomiteens opfattelse stillede deltagerne i udvælgelsesprøven i Luxembourg mere fordelagtigt end dem, der deltog i udvælgelsesprøven i Bruxelles, besluttede den at »udligne disse fordele« ved at bedømme prøverne i Luxembourg noget strengere.

5 Sagsøgeren opnåede 19,5 ud af 40 points og manglede således et halvt point for at blive optaget på den efter udvælgelsesprøven oprettede egnethedsliste over sekretærer med stenografi og maskinskrivning i stillingsgruppe C 3/C 2, hvorfor hun kun blev optaget på egnethedslisten over maskinskrivere i stillingsgruppe C 5/C 4.

6 Ved skrivelse af 27. januar 1981 gav Domstolens administration sagsøgeren meddelelse om, at hun var optaget på den efter udvælgelsesprøven oprettede reserveliste, uden dog i skrivelsen nærmere et angive, hvorvidt det drejede sig om reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning eller reservelisten over sekretærer med maskinskrivning, og tilsyneladende også uden nærmere at angive resultatet af hendes prøve.

7 På grundlag af et af administrationen telefonisk fremsat tilbud, som blev bekræftet ved skrivelse af 23. april 1981, blev sagsøgeren fra 1. juli 1981 ansat som midlertidig ansat i lønklasse C 4, og efter opslag af en meddelelse om ledig stilling, den 11. august 1981 udnævnt som tjenestemand på prøve i lønklasse C 4 i en stilling som franskproget maskinskriver med virkning fra den 1. august 1981.

8 Ved memorandum, dateret den 19. juli 1981, rettede sagsøgeren en henvendelse til Domstolens justitssekretær, hvori hun anfægtede den karakter, som udvælgelseskomiteen havde tildelt hende, og anmodede om en fornyet bedømmelse af den opgave hun havde afleveret ved stenografiprøven.

9 Den 14. oktober 1981 tilsendte administrationen sagsøgeren en supplerende rapport fra udvælgelseskomiteen, dateret den 25. september 1981, hvori man forklarede, at udvælgelseskomiteen ved gennemgangen af prøverne havde taget hensyn til de nærmere omstændigheder i forbindelse med afholdelsen af stenografiprøven i Luxembourg, og at man ikke så sig i stand til at tage den over for sagsøgeren trufne beslutning op til fornyet overvejelse.

10 Den 13. oktober 1981 indgav sagsøgeren i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 1, en ansøgning om ændring af den beslutning af 11. august 1981, hvorved Domstolen udnævnte sagsøgeren til maskinskriver i lønklasse C 4, og anmodede om at hun i stedet blev udnævnt til sekretær med stenografi og maskinskrivning i lønklasse C 3; den 5. november anmodede sagsøgeren administrationen om at betragte denne ansøgning som en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2.

11 Efter at sagen også havde været drøftet i personaleudvalget, forelagde udvælgelseskomiteen administrationen yderligere en rapport, dateret den 24. november 1981.

12 Ved beslutning af 11. februar 1982 afviste Domstolens præsident, i sin egenskab af ansættelsesmyndighed, sagsøgerens klage og fastslog, at det ikke var nogen ulovlig procedurefejl, at udvælgelseskomiteen havde bedømt prøverne for de ansøgere, der deltog i udvælgelsesprøven i Luxembourg, »lidt strengere«.

13 Den 10. maj 1982 anlagde sagsøgeren nærværende sag; sagsøgte har i første række fremført en formalitetsindsigelse.

Formaliteten

14 Efter sagsøgtes opfattelse må sagen afvises af tre grunde. For det første har sagsøgeren ikke i sin administrative klage krævet udvælgelseskomiteens beslutning annulleret, eftersom klagen af 5. november 1981 var rettet mod ansættelsesmyndighedens beslutning af 11. august 1981, hvorved sagsøgeren blev udnævnt til maskinskriver. For det andet blev klagen indgivet for sent, da sagsøgeren senest den 23. april 1981 fik kendskab til udvælgelseskomiteens beslutning, hvorfor klagefristen udløb den 23. juli 1981. For det tredje har sagsøgeren, ved uforbeholdent at acceptere en stilling som maskinskriver i lønklasse C 4, anerkendt rigtigheden af administrationens opfattelse.

15 Over for denne indsigelse har sagsøgeren gjort gældende, at hun også gennem sin administrative klage, om end stiltiende, har anfægtet udvælgelseskomiteens beslutning, og at der under alle omstændigheder er tale om en ny faktisk omstændighed, som hun først fik kendskab til ved udvælgelseskomiteens skrivelse af 25. september 1981.

16 Hvad angår sagsøgtes første anbringende bemærkes, i lighed med hvad Domstolen fastslog i dommen af 14. juni 1972 (Marcato mod Kommissionen, sag 44/71, Sml. 1972, s. 105), at en klage mod en beslutning, truffet af en udvælgelseskomité er formålsløs, da institutionen selv ikke har kompetence til at annullere eller ændre beslutninger, truffet af en udvælgelseskomité. De berørtes eneste retsmiddel over for den sådan beslutning er derfor et sagsanlæg ved Domstolen.

17 Følgelig var det ikke nogen betingelse for at anlægge sag ved Domstolen, at sagsøgeren forud havde indgivet klage mod udvælgelseskomiteens beslutning. Er der ikke desto mindre indgivet en klage, løber søgsmålsfristen i medfør af vedtægtens artikel 91 fra den dag, hvor den afgørelse, der er truffet som svar på klagen, meddeles.

18 Endvidere bemærkes, at det fremgår af sagen, at sagsøgeren, ved i sin klage af 5. november 1981 at rejse krav om omgørelse af beslutningen af 11. august 1981, hvorved hun blev udnævnt til maskinskriver i lønklasse C 4, samtidig

anfægtede den beslutning, udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 traf om ikke at optage hende på reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning i kategori C 3/C 2; følgelig tilsigtede sagsøgerens klage over ansættelsesmyndighedens beslutning af 11. august 1981 også annullation af udvælgelseskomiteens beslutning. Heraf følger, at sagsøgeren ved klagen endvidere tilsigtede ansættelse i lønklasse C 3.

19 Vedrørende anbringendet om, at sagen er for sent anlagt, bemærkes dels at sagsøgeren ikke på noget tidspunkt modtog udtrykkelig meddelelse om resultatet af stenografiprøven, dels at hun først ved udvælgelseskomiteens memorandum af 25. september 1981 fik kendskab til beslutningen om »udligning af fordelene«. Administrationen kan følgelig ikke basere sin indsigelse på en forsinkelse, som skyldes dens egen adfærd.

20 Af samme grunde må argumentet om, at sagsøgeren skulle have accepteret resultatet af prøverne, forkastes.

21 Som følge heraf må indsigelsen om sagens afvisning forkastes.

Realiteten

22 Sagsøgeren har i stævningen nedlagt tre principale påstande, for det første påstand om annullation af den beslutning, som udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 traf om ikke at optage sagsøgeren på reservelisten over sekretærer med stenografi og maskinskrivning i kategori C 3/C 2, for det andet påstand om at blive placeret i en stilling i denne kategori med virkning fra den dato, hvor sagsøgeren blev udnævnt til maskinskriver i lønklasse C 4, og for det tredje påstand om annullation af afvisningen af sagsøgerens klage.

23 Til støtte for sidstnævnte påstand har sagsøgeren gjort gældende, at der foreligger en proceduremangel, fordi udvælgelseskomiteen med urette har betragtet udeladelsen af overskriften til den tekst, som blev direkteret under stenografiprøven i Luxembourg, som en fejl, hvilket ikke er en skønsmæssig afgørelse, men en faktisk mangel, og at udvælgelseskomiteen har tilsidesat artikel 1, stk. 1, litra e), i vedtægtens bilag III ved, gennem »en udligning af fordelene«, at bedømme prøven i Luxembourg noget strengere.

24 Endvidere har sagsøgeren gjort gældende, at sagsøgte, ved ikke at give hende klar oplysning om, at hun ikke var optaget på reservelisten over sekretærer med stenografi, har skabt en begrundet forventning om et bestemt karriereforløb, hvilket der bør tages hensyn til i medfør af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.

25 Over for dette anfører sagsøgte, at udvælgelseskomiteens bedømmelse af prøverne er en skønsmæssig afgørelse, der ikke kan efterprøves af Domstolen, da den udelukkende har kompetence til at kontrollere, hvorvidt den fulgte procedure er lovlig. Sagsøgte bestrider, at udvælgelseskomiteen under alle omstændigheder skulle have begået en faktisk fejl, sådan som det påstås af sagsøgeren. Desuden gør sagsøgte gældende, at udvælgelseskomiteen har anvendt rent objektive kriterier.

26 Over for sagsøgerens anbringende om, at der er handlet i strid med princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, har sagsøgte anført, at hverken betingelserne for udvælgelsesprøven, de nærmere omstændigheder i forbindelse med dens afholdelse eller sagsøgerens senere adfærd giver grundlag for at bringe princippet i anvendelse i den foreliggende sag, eftersom sagsøgeren først fik kendskab til resultatet af den skriftlige prøve senest ved telefonsamtalen med administrationen den 8. april 1981.

27 Ifølge Domstolens faste praksis har udvælgelseskomiteen vidtgående skønsmæssige beføjelser, og Domstolen kan ikke efterprøve grundlaget for komiteernes skønsmæssige beslutninger. Udvælgelseskomiteen skal imidlertid træffe sine beslutninger på grundlag af objektive kriterier, som alle ansøgerne bør have kendskab til, og skal begrunde sin beslutning i fornødent omfang. Derfor bestemmes det i artikel 1, stk. 1, litra a), i vedtægtens bilag III, at ansættelsesmyndighedens meddelse om udvælgelsesprøver, såfremt der er tale om en udvælgelsesprøve på grundlag af prøver, bl.a. skal angive prøvernes karakter og vurderingen af dem.

28 På grund af den betydning, som ansættelsen på grundlag af en udvælgelsesprøve har for tjenestemændenes senere karriere, må det nøje påses, at der anvendes objektive og ensartede kriterier for alle deltagerne i udvælgelsesprøven. Følgelig må alle ansøgerne med rette kunne forvente, at de prøver, der afholdes samtidig, men på forskellige steder, er helt identiske, og alle ansøgere skal modtage udtrykkelig og præcis oplysning om resultatet af prøverne.

29 Når det ikke er muligt, gennem en gentagelse af prøverne, at afhjælpe fejl eller mangler i forbindelse med afholdelsen af en udvælgelsesprøve, og der således ikke findes andre alternativer end at bringe en korrigerende faktor i anvendelse ved bedømmelsen af prøverne, bør dette ske uden nogen form for tvetydigheder; endvidere har deltagerne krav på at blive informeret om de anvendte kriterier.

30 Det er i denne sag uomtvistet, at der ikke var fuldstændig overensstemmelse mellem de prøver, som blev afholdt i Bruxelles, og dem, der blev afholdt i Luxembourg, hvorfor udvælgelseskomiteen udlignede dette ved gennemgangen af prøverne; i den forbindelse har administrationen imidlertid kun oplyst, at prøverne for de ansøgere, som havde aflagt prøven i Luxembourg, blev bedømt noget strengere end prøverne i Bruxelles uden klart at angive hvilke særlige kriterier, der blev anvendt ved gennemgangen af prøverne. Herefter er Domstolen afskåret fra at efterprøve, om gennemgangen er sket efter objektive kriterier, og navnlig om princippet om ligebehandling af ansøgerne er blevet iagttaget.

31 Desuden har sagsøgeren ikke på noget tidspunkt modtaget udtrykkelig underretning om resultatet af sin prøve, hvorfor hun med føje — navnlig når henses til skrivelsen af 27. januar 1981 fra direktøren for Domstolens administration — kunne antage, at hun også havde bestået stenografiprøven.

32 Følgelig er den beslutning, som udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøven CJ 49/79 traf om at optage sagsøgeren på egnethedslisten over maskinskrivere i kategori C 5/C 4, i strid med de principper og regler for udvælgelsesprøver, som er nævnt ovenfor, og vil følgelig være at annullere.

33 Da der er tale om en generel udvælgelsesprøve med henblik på oprettelse af en ansættelsesreserve, vil sagsøgerens rettigheder være tilstrækkeligt beskyttet, hvis udvælgelseskomiteen og ansættelsesmyndigheden tager deres beslutninger op til fornyet overvejelse og søger en rimelig løsning på sagen

under hensyntagen til de betragtninger, som er nævnt ovenfor, uden at det er nødvendigt at omstøde resultatet af udvælgelsesprøven som helhed eller at annullere de udnævnelser, som er foretaget på grundlag heraf. Herefter er sagsøgerens øvrige påstande uden genstand.

Sagens omkostninger

34 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Da den sagsøgte institution i det væsentlige har tabt sagen, tilpligtes denne at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1. **Beslutningen, truffet af udvælgelseskomiteen for udvælgelsesprøve CJ 49/79 om ikke at optage sagsøgeren på reservelisten over franskprogede sekretærer med stenografi og maskinskrivning i kategori C 3/C 2, annulleres.**

2. **Domstolen betaler sagens omkostninger.**

Pescatore Due Bahlmann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. juli 1983.

For justitssekretæren

J. A. Pompe

Assisterende justitssekretær

P. Pescatore

Formand for anden afdeling